

Sekce pro evropské záležitosti

Zápis z 44. jednání Výboru pro socioekonomický rozvoj RVUR

16. června 2025, 15:00 – 17:10, v hybridním formátu: prezenčně Úřad vlády, Strakova akademie, Starý tiskový sál; a online platforma Webex meetings

Účastníci (prezenčně a online):

Březovská Jungwirth Romana (AMO), Bendl Daniel (ÚV), Bílý Tomáš (ÚV), Frúhauf Ladislav (České priority), Hájek Miroslav (ČZU), Hronza Martin (MPO), Chmelař Aleš (MZV/OECD), Juřík Richard (MŽP), Kleňha Jan (České priority), Klimešová Magdalena (CVF UK), Klusák Václav (ÚV), Kostecký Tomáš (Sociologický ústav AV), Křenek Filip (Europeum) Maděra Milan (ÚV), Masare Vít (ÚV), Mácová Veronika (ÚV), Nalejvač Tomáš (ÚV), Pasková Anna (MŽP), Polášek Martin (MŽP), Štork Zbyněk (MF), Štros Karel (MF), Váša Jan (MF), Vydra Šimon (ÚV), Žáková Pavlína (ÚV)

Program jednání

- 1) Zahájení a schválení programu
- 2) Aktuální informace v projektu Koherence politik pro udržitelný rozvoj
- 3) Aktuality v oblasti analytické činnosti
- 4) Reforma RIA
- 5) Reforma rozpočtování a další aktivity Centra veřejných financí IES FSV UK
- 6) Jarní balíček dokumentů evropského semestru
- 7) Novinky z OECD
- 8) Závěr

Executive summary:

1. Koherence politik pro udržitelný rozvoj: Proběhlo seznámení se stavem 2. draftu zprávy. Je hotová analytická část i draft návrhu postupu včetně harmonogramu. Další debaty se odehrají na RVUR 24. 6. a neformálně na jednání pracovní skupiny na MMR 2.7. Během podzimu by mělo následovat MPŘ.

2. Aktuality v oblasti analytické činnosti: ÚV-VAÚ zpracovává Metodiku hodnocení dopadů regulace v souladu s Hospodářskou strategií ČR. Ve čtvrtek 19.6. jste zváni na závěrečný seminář souvisejícího projektu TSI na hodnocení dopadů regulace v oblasti udržitelného rozvoje. Jsou vítané podněty do projektu TSI Budování interních analytických kapacit. ÚV-VAÚ zpracovalo na základě zadání vlády Analýzu platového ohodnocení v PČR, AČR a HZS. Na září se připravuje první seminář PSSAU na srovnávání příkladů dobré praxe práce s daty.

3. Reforma RIA je pozastavena, další postup bude jasnější až po létě. Mezitím je dokončován související manuál. Probíhá změna CID NPO, která by umožnila větší flexibilitu práce s manuálem a při jeho postupné implementaci a zlepšování.

4. Centrum veřejných financí IES FSV UK v součinnosti s NRR, GŘ i MF pracuje na návrzích reformy rozpočtování, zlepšení výběru daní a omezení daňových úniků do daňových rájů. Na jednání

RVUR odprezentuje první výstupy aktuální souhrnné analýzy vztahů mezi veřejnými financemi a státními strategiemi.

5. Evropský semestr: V červenci se očekává schválení Specifických doporučení Rady pro ČR (CSRs), které zaznamenaly po 5 letech výraznější update a budou v následujících letech jak významným podkladem pro tvorbu VFR, tak pro čerpání evropských prostředků. Jejich draft zachovává priority modernizace a digitalizace za současného zvýšení důrazu na obranu a konkurenceschopnost. Vyzývá ČR k posílení kapacit státní správy, zrychlení čerpání evropských prostředků nebo zlepšení výběru daní z nemovitostí.

6. OECD: Ve svém červnovém ekonomickém výhledu OECD upozorňuje na potřebu navýšení investic, které jsou ve všech vyspělých zemích OECD poslední roky setrvaly nízké. Investice do obrany by měly realizovat zejména země, které mají fiskální prostor. Mohly by tím podpořit finanční transfer do zemí, které fiskální prostor nemají, ale mohou vyrábět. EU s ohledem na narůstající nejistoty a tříštění trhů silně upřednostňuje výrobu v EU.

1. AKTUÁLNÍ INFORMACE V PROJEKTU KOHERENCE POLITIK PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Martin Polášek (MŽP) informoval, že je připraven 2. draft zprávy a návrh postupu. Další projednání bude na jednání RVUR. Na podzim se očekává MPŘ. Draft navrhuje za účelem konsolidace omezit tvorbu nových strategií v letech 2026-2027. Počítá se zaváděním navržených a diskutovaných změn pro dosažení navržených cílových stavů při aktualizaci jednotlivých strategií v letech 2026-2027 (harmonogramy, cíle jako žádoucí stavy, trendy, nikoliv témata, vyčíslení nákladů). Společný referenční termín strategií je navržen na 2034 – konec příštího VFR.

Členstvo výboru a PSSAÚ je žádáno o neformální spolupráci dle individuálních expertíz. Ve středu 2. července je plánováno neformální setkání na MMR. Zájemci, necht' se obrací na M. Poláška.

V diskuzi zazněla od Pavlína Žákové otázka na **zpracovávání foresightových aspektů**. Foresight by měl být součástí všech klíčových strategií. Navrženo zařazení do mid-term evaluací, které by sloužily nejen k revizi strategií na základě zohlednění dlouhodobějšího horizontu, ale zároveň i jako východisko pro přípravu navazující strategie.

Martin Hronza se ptal, proč nejsou strategie řazené dle rámcových okruhů v ČR 2030, resp. jestli se rozsah počtu strategií nedá zúžit z 30 na počet odpovídající resortům – vytvoření resortních strategií. Zmínil i skepsi vůči přijímání odpovědnosti za průřezové strategie. Podle Martina Poláška je cílem vytvořit hierarchie strategií, které se potkávají, a kde by bylo vhodné nalézat synergie. Proto v přehledu např. chybí strategie z resortu zdravotnictví. Ty jsou totiž všechny plně realizovány samotným resortem zdravotnictví. Pro MZe se udělá podobné cvičení pro jeho vlastní strategie včetně diskuze o možném propojení se strategiemi jiných ministerstev. Resortní strategie by mohly být pružnou náhradou kompetenčního zákona. Nevýhodou je, že by se tak těžko pokrývala meziresortní a průřezová témata. Podstatná část zadání je možnost spustit změny za chodu v rámci stávajících podmínek.

Od Miroslava Hájka padla otázka na možné změny databáze strategií. Databáze, resp. budoucí registr strategií v gesci MMR, jenž by měl být dokončen do konce 2025, zaznamená změny navazující na zpracovávanou hierarchii strategií. Pokročilé změny, které např. umožňuje AI, se tam zatím nepromítnou.

— 2. AKTUALITY V OBLASTI ANALYTICKÉ ČINNOSTI

Šimon Vydra informoval o aktivitách vycházejících z opatření Hospodářské strategie 1.5-4 „Uplatňování evidence-based rozhodování a analytické práci ve státní správě.“ Nejaktuálnější, s termínem 2025, je úkol Zpracovat novou metodiku hodnocení dopadů regulace. Další úkoly související s budováním a posilováním analytických kapacit mají horizont 2029.

Ve čtvrtek 19. 6. se ve Strakově akademii dopoledne koná závěrečné setkání projektu TSI Hodnocení dopadů regulace v kontextu udržitelného rozvoje (ve spolupráci s OECD). Členstvo výboru je srdečně zváno. Na místě bude panel na metodiku RIA a integraci udržitelnosti, analýza k sub-tématu participace a prezentace pilotního příkladu participace při řešení tématu Exekuce, insolvence, oddlužení.

V rámci TSI projektu Interní analytické kapacity (ve spolupráci s UNESCO) probíhá práce na variantách vývoje od „modelu přežití“ (některé týmy si samy obhájí opodstatnění ve svých resortech, některé ne), přes rozšíření formálních aktivit existujících jednotek na ministerstvech (delivery unit, foresight) až po dosud blíže nespecifikovaný rozvoj analytických jednotek (např. Parlamentní institut). **Nápady, či zpětná vazba vítány na zuzana.markova@vlada.gov.cz.**

ÚV-VAÚ zpracoval na základě lednového zadání vlády srovnávací **Analýzu finančního ohodnocení v PČR, HZS a AČR**. Vznikla během dvou a půl měsíců, je dostupná v eKLEPu. Velkým problémem se stal kompoziční efekt – vojáci, hasiči i policisté mají velmi odlišné kariérní trajektorie.

V rámci PSSAU je plánována série seminářů sdílení příkladů dobré praxe, které již mají plně popsaný svůj kód na platformě code.gov.cz. První seminář je plánován na září. Bude zde prezentována práce s daty na MŠMT, výše zmíněná analýza odměňování PČR, HZS a AČR nebo System dynamics modeling pro bytovou nouzi od ÚV-VAÚ, či MF a počítání investiční návratnosti renovace budov. **Zájemci o prezentaci, nebo účast vítáni.**

3. REFORMA RIA

Šimon Vydra informoval, že stále probíhá vypořádání na vysoké úrovni, podoba obsahu reformy je tedy dosud nejasná. Společný předpoklad členstva výboru je, že na příštím jednání výboru již bude víc informací.

Součástí reformy – manuál RIA – je obsahově kompletní, části se dopracovávají a jsou předmětem konzultací. Možnost zpětné vazby buď v MPŘ nebo v další fázi participace nad již kompletní beta verzí.

V návaznosti na změnu CID nebude pro splnění milníku NPO potřeba schválení Manuálu vládou, což umožní další iteraci nad beta verzí.

4. REFORMA ROZPOČTOVÁNÍ A DALŠÍ AKTIVITY CENTRA VEŘEJNÝCH FINANČÍ IES FSV UK

Magdaléna Klimešová seznámila výbor se svou novou pozicí v rámci CVF IES FSV UK představila hlavní směry aktivit Centra, které založil profesor Petr Janský, mj. člen NERV.

Zaměřuje se na propojování státního rozpočtování se sledováním cílů a dopadů, efektivnější výběr daní omezováním přesunů zisků a efektivnějším zdaněním spotřeby a podporu cílených a vyhodnocovaných efektivních výdajů.

Speciálně upozorňuje na chybějící valorizaci spotřební daně, která způsobuje u pohonných hmot, alkoholu, tabáku a energetických daní pokles výnosů oproti roku 2019 o více než 46 mld. Kč.

Reforma řízení veřejných financí má dle CVF stát na pilířích **Zahrnutí cílů do rozpočtu, Posílení střednědobého výhledu a Vyhodnocování**.

CVF **spolupracuje s GFR na boji proti daňovým rájům**, kvůli kterým ČR přichází ročně o desítky miliard a firmy se potýkají s neférovými podmínkami.

Upozorňuje na sociální, tržní a regionální výhody případného nižšího zdanění částečných úvazků a nízkých výdělků.

V oblasti výdajů navazuje CVF zejména na britský Institute for Fiscal Studies a podporuje principy programového rozpočtování, revize výdajů, RIA a další.

Jako pilotní představilo CVF studii **možností financování zvýšených výdajů na obranu**.

V diskuzi Pavlína Žáková připomněla snahy o reformy rozpočtování z posledních 20 let, které ne vždy byly dotaženy do konce. Před 20 lety byla snaha o inspiraci cíleným rozpočtováním (podle priorit, nikoli podle zdrojů) z Irska. Před 10 lety byly pokusy o přechod na performance-based-budgeting. To se uchytilo jen na MO, pro které to byla cesta, jak si ochránit rozpočet před krácením. Potenciál pro změnu vidí právě ve změnách způsobu rozpočtování.

CVF pracuje s MF na pilotních projektech Výkonové financování a Programové financování.

Václav Klusák souhlasil, že je tu velký prostor pro změnu rozpočtování, současně upozornil, že vedle expertního přístupu nelze zapomínat na legitimní prostor pro politické nastavování priorit.

Martin Polášek se ptal na metodiku sledování vazeb mezi rozpočty a strategiemi. M. Klimešová odkázala na kolegy, kteří studie zpracovávali a nemohli se zúčastnit výboru. Měli by být u prezentace výstupů na RVUR 24. 6.

Centrum je prostřednictvím Petra Janského **v intenzivním kontaktu s Národní rozpočtovou radou**, jejíž výstupy se s aktivitami CVF velmi dobře doplňují.

5. JARNÍ BALÍČEK DOKUMENTŮ EVROPSKÉHO SEMESTRU

Václav Klusák seznámil členy výboru s kontextem jarního balíčku dokumentů evropského semestru. Při podrobném seznámení s hlavními body analytické Zprávy o ČR i návrhových Specifických doporučení Rady (CSRs) upozornil na průmět celoevropských priorit obrany a konkurenceschopnosti při zachování priorit dekarbonizace a digitalizace.

Letošní CSRs jsou bohatější než v minulých letech. Došlo k pročištění kumulovaných doporučení za předchozích 5 let a zároveň k doplnění o nové oblasti. Akceptace výdajů z evropských fondů bude podmíněna výskytem v CSRs.

Specifikem pro ČR je výzva k posílení kapacit veřejné správy, aktivit na posílení kapitálových trhů nebo stále aktuální výzva k podpoře znevýhodněným školám a žákům, včetně Romů. Objevilo se mj. doporučení zvýšit výnos z daní z nemovitostí nebo výzva ke zrychlení provádění Národního plánu obnovy, kterému zbývá poslední rok a půl na splnění milníků, cílů a jejich administraci a podání žádostí o proplacení. Doteď ČR získala cca 50 % alokované částky.

Nyní probíhá debata na pracovních skupinách pod Radou EU, doporučení budou schvalovaná na červencové radě ECOFIN. Debata proběhne i na Radě EPSCO. PL PRES připravilo horizontální písemný komentář. Předpokládá se, že ze specifických doporučení se bude vycházet při přípravě programů pro financování z příštího VFR. bude nutné zohlednit.

6. NOVINKY Z OECD

Aleš Chmelař seznámil výbor s aktuálním ekonomickým výhledem OECD. Hlavním tématem aktuální zprávy je potřeba zvyšování investic, které jsou od globální finanční krize ve všech vyspělých zemích OECD nízké. Týká se to investic podniků, investic do bydlení i veřejných investic. Celosvětově roste nejistota a roztržitost trhů. Bezprecedentní je dopad amerických cel. Došlo i k přesměrování kapitálových toků z USA do některých rozvíjejících se ekonomik.

Hospodářský růst ČR podpoří dle OECD evropské fondy a očekává se také fiskální expanze v Německu.

OECD upozorňuje na trend koncentrace investic u největších podniků, zejména v digitálním sektoru.

V březnu byl zveřejněn Hospodářský přehled OECD o ČR. Na přelomu srpna a září se očekává zveřejnění srovnávací studie reforem trhu s bydlením v ČR a Polsku.

V diskuzi o financování obrany zazněl příspěvek A. Chmelaře, že do obrany by měly investovat státy, které mají fiskální prostor (ze severu), které si to dovolit mohou, spíše než státy jihu. Generovalo by to pak větší importy z jihu.

Pavlaína Žáková pro zajímavost uvedla příklad Dánska, které kvůli zvýšení výdajů na obranu např. zrušilo jeden státní svátek.

Proběhla diskuze o přednosti geopolitiky před čistě ekonomickým rozhodováním u obranných zakázek. Pavlaína Žáková doplnila, že na úrovni EU se toto bere velmi vážně a klade se důraz na preferenci evropských dodavatelů.

7. ZÁVĚR

Příští jednání Výboru pro socio-ekonomický rozvoj bude předcházet příštímu zasedání RVUR a mohlo by se věnovat více problematice RIA (reforma RIA, hodnocením dopadů politik na evropské úrovni)., *(Pozn. Následně na jednání RVUR bylo upřesněno, že se příští jednání RVUR bude konat až na přelomu listopadu a prosince, tedy zasedání výboru se uskuteční pravděpodobně v říjnu či listopadu 2025)*

Jednání ukončeno v 17:10.